

REDACȚIA
DR. ALEXAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Nădlac—(Nagylak)

Arcadie Crăsnic, preot

265

j. Cenad

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.

La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O rușine.

— In preajma anchetei școlare —

de Prof. Dr. Alexandru Rusu.

O gazetă nemțească din Sibiu a adus de curând din peana dlui Lutz Korodi un raport mai lung — singurul pe care l-am putut citi până acum — asupra conferinței internaționale aranjate la Copenhaga (7—11 August) din partea „Alianței universale pentru promovarea păcii și a frăției lumii prin biserică”.

Intre chestiunile puse în discuție la această conferință a fost și aceea a tratamentului minorităților etnice și confesionale din diferitele state. Referentul acestei importante chestiuni, în jurul căreia s'a făcut multă vorbă acolo, a fost englezul Sir Dickinson, referatul căruia pildaia între altele și cu stările noastre din Transilvania, accentuându-se, că „de când această țară a fost incorporată regatului României, autonomia bisericilor (cari mai înainte se bucurau de cea mai deplină libertate) este amenințată și mai multe din cele mai însemnate institute de creștere ale acestora sunt statificate”.

Față cu aceste acuze, sprijinite cu deosebire din partea Ungurilor (preotul Takaró și episcopul Raffay din Budapesta), cari se provocau la date subminate de preotul Kirchnopf din Cluj, d. Dr. Ispir, secretarul nostru general dela culte, a tăgăduit formal orice amestec al statului român în chestiunile de autonomie bisericească, arătând — și ne gândim că a trebuit să fi fost deosebit de mângăiat că a putut arăta — cu date statistice, că statul român dimpotrivă a venit în ajutorul instituțiilor culturale ale acestora cu sume însemnate, cari se cifrează cu milioane. A fost de față și reprezentanța bisericii evanghelice săsești dela noi, și cum aceasta de fapt era în situația de-a putea confirma — întrucât îi privește pe ei — cele spuse de reprezentantul guvernului nostru, țara noastră a ieșit de astădată cu fața curată.

Lucrul acesta ne îmbucură și ne pare bine, că d. Ispir a avut prilejul să se poată simți mândru, acolo în fața areopagului internațional al lumii întregi, că dispune de datele statistice, pe cari a avut inteligența să nu le uite din bagajul ce și-a luat pe drumul cel mare. Ne doare însă nespuse de mult, că atunci când minoritatea săsească, căreia ar fi putut să i-se asocieze cu tot dreptul și minoritățile confesionale maghiare, poate spune, că instituțiile sale culturale sunt subvenționate de stat cu sume de milioane, biserica noastră, una din bisericile românești ale țării, care totuși este și ea o minoritate confesională, să fie silită a-și închide școlile sale, ori a-le susține din bani împrumutați cu dobândă.

Să nu fim rău înțeleși! Nu ne doare, că statul ajută cu banii săi, adunați de altfel din contribuțiile tuturor cetățenilor țării, instituțiile culturale ale altor neamuri, învoindu-le

acestora mereu noue și noue școli, de cari se vede au lipsă, ci ne doare că, în aceeași vreme, școlile bisericii noastre române unite, în frunte cu școlile Blajului, cari poate au contribuit și vor mai contribui și ele cu ceva, măcar cât cele săsești din Sibiu, la consolidarea și la înaintarea culturală și națională a țării, vor trebui să cerșească azi-măine mila credincioșilor ei. Statul român, după participarea la viața căruia ne-am dorit veacuri de-arândul și pentru înfăptuirea integrală a căruia am lucrat în trecut, chiar prin aceste școli, ziua și noaptea, nu vrea azi să mai știe de noi, nu vrea să mă înțeleagă rostul și noima legăturilor indisolubile ale bisericii noastre de școlile sale, și — ne dă cu piciorul.

Dar nu numai atât! Pentru a-și putea asigura cumva realizarea gândului păcătos, — pe care nu-l putem înțelege decât în lumina unei concepții mizerabile de dominație politică prin școală și factorii săi —, ne-a turburat însași liniștea și pacea bisericii, învrăjbind cu moameala banului pe învățători cu preoții, și sculându-i — cum s'a văzut și în ultimul congres învățătoresc dela Cluj — chiar și împotriva propriilor autorități mai înalte bisericești.

Or, aceasta este o rușine.

Și dacă cele petrecute sub raportul acesta la faimosul congres dela Cluj, vor rămânea pentru totdeauna o pată pe cei le-au inițiat și protejat, până sus la d. ministru, atitudinea de până acum a guvernului român față de școlile bisericii noastre, este un păcat strigător la ceriu, care „nu i-se va ierta lui, nici în acest veac, nici în celce va să fie”.

Săptămâna aceasta s'a intrunit la Sibiu o anchetă școlară a bisericii de acolo cu reprezentanții guvernului, și Sâmbăta viitoare se va ținea una la fel între zidurile Blajului nostru istoric. Și dacă am ținut să scriem acestea acum în preajma anchetei, este, pentru că am socotit că va trebui ca cei ce vor putea să spună un cuvânt la această anchetă, să nu uite a sublinia adevărurile grele, cari se desprind din șirele acestui articol. Guvernul va trebui să înțeleagă, pentru că altfel — e bine s'o știe — la o altă Copenhagă nici o declarație săsească nu va putea să îl scape.

Vom fi acolo și noi!

„Țipăii” Blajului. Un număr mai nou (18 August) al revistei „Flacăra” din București publică din peana păr. *Septimiu Popa* un duios articol intitulat „Pâne și cultură”, în care se vorbește despre „țipăii” Blajului nostru.

E vorba de pânea, care vreme de peste un veac și jumătate a nutrit un număr de aproape 200 elevi ai școlilor noastre. E vorba de vestita „fundațiune de pâne”, la care, din numificența arhierilor noștri și pe urma înțelegerii adânci pe cari aceștia au avut-o despre rosturile ei, contribuiau diferite fonduri și moșii ale mitropoliei noastre. Și e vorba, în sfârșit, despre aceea, că această caritabilă instituție

care cu drept cuvânt se putea socoti ca o grăitoare dovadă a înaltului spirit de jertfă al Blajului și ca o parte a sufletului său, s'a suprimat de câțiva vreme, precis din momentul când cătușile trecutului nostru de iobagi răvnitori de lumina culturii au fost sfărâmate de puterea armatei române: anul 1919.

Motivul este reforma agrară, care n'a înțeles, că trebuie să cruțe, cu orice preț, pământul fundațional, necesar pentru producerea celor vre-o 400 măji de grâu, cât trebuia pentru pânea aceasta. Și „Flacăra” scrie cu tot dreptul că „oamenii își reamintesc cu jale vremile trecute și se resemnează cu greu. Scăderea venitelor episcopiei, a mănăstirii și Seminarului împacă lumea în oarecare măsură, dar nimeni nu poate înțelege cum a putut reforma agrară să ia din gura celor 200 elevi săraci aceea pâne binecuvântată, adevărată pâne culturală, care i-a nutrit mai bine de 160 de ani?”

Aranjamentul definitiv al împărțirii pământului se face tocmai în zilele acestea și ar fi un mare păcat și o împietate ce nu se iartă ușor, dacă cu prilejul acestui aranjament nu s'ar căuta și nu s'ar găsi o cale pentru reînvierea „fundațiunii de pâne”. Cum foarte bine observă „Flacăra” aceea pâne numai la aparență este „spre nutrirea trupurilor”, dar în realitate servește drept „hrană sufletească”.

De aceea ne place să credem, că nu peste mult „țipăii” Blajului vor putea fi plimbați de nou, tot la 5 zile, din partea tuturor elevilor săraci pe străzile Blajului nostru.

Se pornește uraganul. Înainte cu vre-o lună și jumătate încrestasem (Nr. 28) atitudinea puțin onorabilă a dd. dela „Biserica și Școala” din Arad, în legătură cu cele scrise de „Sionul Românesc” despre nerespectarea ordinilor referitoare la serbările naționale. Cetitorii noștri ar face bine să mai citească odată șirele noastre din numărul dela 15 Iulie c. pentru a se putea edifica și mai mult asupra apucăturilor cu adevărat fanariote și a amenințărilor turbate, pe cari ne luăm voie a le supune atențiunii tuturor în următoarele.

„In nr. 28, așa scriu dd. dela Arad în Nr. 80 (6 August), „Unirea” din Blaj se plânge contra notiței noastre din Nr. 24, în care am înfierat ineptiile bolnave ale ziarului unit „Sionul” din Lugoj, care fără nici o jenă a avut obrăznicia (sic!) să numească religia noastră „eretică”. Am fi așteptat dela „Unirea”, care se ține (?) patroana celorlalte foi unite din Ardeal, să combată mentalitatea sucită a trubadurilor (!) dela „Sionul” și să le strige la ureche, că ne aflăm în România ortodoxă și nu în Ungaria papistașă”. De nou se face apoi o aluzie veninoasă și absolut gratuită la legăturile pe cari le-ar avea biserica noastră cu „pintenii ungu-rești”, insinuând că „Sionul” ar regreta, că armata română ne-a scăpat de ei, încheind cu o strașnică amenințare, pe care — deși nu bu-

euros publicăm stilul ei bizar și cacofonic —, e lăsam să urmeze. Intocmai. „Recunoaștem, se spune, că până acum biserica noastră (cea ortodoxă!) a fost prea tolerantă (!??), dar să știți că de acum înainte contra ineptiilor ca și cele debitate de cei dela „Sionul“, *ne vom ridica ca un uragan* și-i vom aduce la rezon, pe ceice vor avea cutezanța să-și bată joc de legea ortodoxă, care este legea românească a poporului și a patriei noastre”.

Așa grăiesc, în numele Mielului nevinovat, iubiiții noștri frați ortodoksi dela marginea apuseană a țării, urmând de sigur pilda atâtor membrii marcanți ai acestei biserici, în frunte cu I. Preasfințitul dela Sibiu, ale cărui oase nu mai pot să-și recâștige odihna. —

Ii recomandăm înaltului minister al cultelor, spre a fi propuși pentru... înalte distincții, atât de cumplit bine-meritate.

Din Maramurăș.

— Episcopul Gherlei în vizitație canonică. —

După vizitarea parohiilor din părțile Lăpușului, Preasfințitul episcop al Gherlei Dr. Iuliu Hossu a trecut în Maramurăș să cerceteze parohiile rămase nevizitate anul trecut.

Trecerea în Maramurăș s'a făcut prin parohiile Băiuț, Strimbu și Capnic, cari au încoronat primirea grandioasă ce s'a făcut arhierului în toate părțile. Muncitorii minelor au dovedit alipirea lor față de biserică și arhieru prin prezența și evlavia lor. În granița Maramurășului a fost întâmpinat de vicariul Ilarie Boroș și subprefectul Hodor, de unde în 22 August a plecat spre Budești apoi la Sârbi, Breb, Hoteiu, Văleni, Slătioara, Glod, Șaieu, Botiza, Poieni, Dragomirești și mănăstirea Moiseiului — cercetând aceste parohii. În toate comunele P. S. arhieru a celebrat înainte de amiază liturghie pontificală, iar după amiază s'a făcut serviciul litiiei împreună cu sărutarea sfinte cruce și stropirea cu apă sfințită —, împărțind tuturor cuvântul evangheliei Mântuitorului.

Poporul adânc credincios cu mic cu mare a luat parte la întâmpinarea arhierului și la serviciile religioase îndeplinite. S'a văzut aceasta mai ales la sfințirea bisericii din Dragomirești, unde toate comunele din jur au fost de față —, iar la mănăstirea Moiseiului făcându-se sărutarea crucii și stropirea cu apă sfințită s'au numărat la 4 mii de credincioși. Sunt vrednici de amintit credincioșii din parohiile: Apșele, Biserica albă și Slatina rămase Cehoslovaciei, cari s'au prezentat peste 700 la mănăstire în frunte cu păstorii lor sufletești. Intelectualii — spre lauda și mângâierea lor fie zis — s'au prezentat în toate părțile și au ascultat cuvântul arhieresc, care le făcea indemnul de a merge pe calea adevărului evangheliei.

P. S. Arhieru s'a reîntors la reședință în 28 Aug. iar în 2 Septembrie va pleca la Telciu, unde în 3 Septembrie se va sfinți biserică pompoasă din această frunțășă comună.

Correspondent.

Revistă bisericească.

Episcopul titular Dr. Florian Stan a depus în 29 August jurământul obișnuit în fața Mons. Francisc Marmaggi, Nuntial apostolic din București. L-au asistat pâr. George Dănilă și pâr. Dr. Titus Mălaiu. După depunerea jurământului s'a dat la palatul arhiepiscopiei catolice de acolo un dejun intim, la care a participat și Mons. Benedetti.

În zilele de 26—9 August, la Sânta-Măria mare, s'au ținut în cadrele „Reuniunii arhidiecezane“ misiuni populare la Șeulia română (prot. Ernot) și la Tirimia-mare (prot. Murăș). La Șeulia le-a condus pâr. canonic Dr. Izidor Marcu, iar la Tirimia pâr. Ștefan Roșianu, profesor al academiei teologice. Și aici și dincolo s'a adunat lume multă din satele învecinate, apropiindu-se cu sutele de sfântul altar pentru a se împărtași, după curățirea sufletului prin taina pocăinței, cu trupul și sângele Domnului.

La Șeulia s'a făcut, în legătură, și o colecție pentru fondul misiunilor, care a sporit acest fond cu câteva sute Lei.

Din eparhia Gherlei din Ortelec ne vine o altă veste bună despre misiuni populare. În zilele de 18—20 August s'au adunat aici din satele învecinate ca la 3—4000 de suflete, cărora mai mulți preoți, în frunte cu pâr. canonic Dr. Victor Bojor dela Gherla, le-au vestit cuvântul mântuitor al evangheliei Domnului. Ca și aiurea și ca totdeauna cu astfel de prilejuri, și la Ortelec s'au împărtașit credincioșii cu sutele, ducând cu ei amintirea unor zile din cele mai înălțătoare.

În vizitele sale pela centrele catolice mai de seamă din vechiul regat, I. Preasfințitul F. Marmaggi, Nuntial apostolic, a ajuns de curând și la Hălăucești și Săbăoani, unde a vizitat cele 2 orfelinate catolice de băeți și de fete, interesându-se de aproape de mișcarea literară a părinților franciscani de acolo. Întâmplarea a făcut, că d. ministru al cultelor C. Banu să fie și el la Hălăucești și astfel jubileul de 25 ani al seminarului franciscan de acolo a putut fi prăznuit cu o solemnitate deosebită.

Din prilejul aniversării centenare dela proclamarea independenței Braziliei, sf. Părinte a trimis prezidentului ei marele cordon al ordinului Măntuitorului, cea mai înaltă distincție papală, conferită până acum, în decurs de aproape o jumătate de veac, numai la 14 persoane.

La inițiativa episcopului N. Ivan dela Cluj, eparhia ortodoxă a Vadului va face la Sânta-Măria mică (21 Septembrie) un pelerinaj la mormântul dela Putna alui Ștefan cel mare, pe care-l socotește de ctitorul eparhiei.

□ □ Foia „Unirii“. □ □

† Canonicul Ioan Gențiu.

În noaptea de 23 Aug. s'a stins repentin Ioan Gențiu canonic onorar, paroh-protopop în Oradea-mare-Olosig, în etate de 68 ani și după o vrednică preoție de 44 ani.

În repausatul nu numai dieceza de Oradea-Mare pierde pe unul dintre cei mai vrednici preoți ai săi, ci și întreaga noastră biserică pe un distins dignitar bisericesc, care în lunga păstorie sufletească, pildă strălucită s'a făcut tuturor de viață preoțească cinstită, de zel și muncă neobosită pe toate terenele vieții pastorale sufletești. Preoția sa de 23 ani în parohiile Cianoș și Haieu l-au făcut vrednic ca în anul 1901 să fie chemat în centrul diecezei pentru ca să fie de model în viața pastorală preoțimei diecezane și mai ales ca să deie bună îndrumare ca profesor de rital bisericesc tinerilor noștri clerici, cari se pregăteau pe vremuri pentru statul preoțesc în seminarul latin și mai târziu după izgonirea lor de acolo în seminarul nostru numit Leopoldin sau domestic.

Și într-o adevăr, atât ca protopop cât și ca paroh și profesor a fost la înălțimea chemării sale. Cu mulți ani înainte de aceasta a înființat „Reuniunea pie sf. Maria“, în care prin zăbul și străduința sa s'au grupat aproape toți credincioșii noștri intelectuali din acest mare oraș, și intrucât cunosc eu viața sufletească a

intelectualilor noștri, pot spune, că n'am văzut nicăiri împlinindu-și cu atâta pietate datorințele creștinești. Exercițiile de pietate Paraclisul și Acaftistul, ținute în frumoasa biserică parohială în întâia Duminecă a fiecărei luni și în sărbătorile P. C. V. Maria și împărtașirea deasă cu sf. taine a membrilor reuniunii, erau momente de mângâietoare înălțare sufletească și izvor nesecat de daruri cerești. Prin predicile sale bine studiate, prin glasul său dulce și melodios, prin săvârșirea punctuală și plină de evlavie a ceremoniilor sacre, ca și prin conversațiunea sa afabilă și plăcută în viața socială, pe toți îi atrăgea la biserică și îi însuflețea spre viața creștinească.

Pe lângă acestea, până la capătul vieții a împlinit singur agendele oficiului parohial, destul de grele și număroase în aceea parte de oraș, unde sunt și 2—3 spitale mari cu număroși bolnavi de rital nostru.

Toate aceste osteneli, cari poate pentru altul s'ar fi părut prea mari, nu l-au împiedecat însă în zelul de a lucra și pe terenul literar bisericesc. În reviste bisericești a publicat un mare număr de predici originale sau traduse din alte limbi, iar în două volume a publicat cu mari cheltuieli și osteneli predicile lui Masillon, celebrul orator francez. Dela dânsul avem și voluminoasa lucrare: „Administrația bisericească“, care pe lângă toată critica nedreaptă și necruțătoare ce i-s'a făcut de unii, este totuși o lucrare de mare valoare și de mult folos păstorilor sufletești, ba chiar și laicilor cari se interesează de chestiile bi-

sericești, dupăcum m'a asigurat nu de mult un distins profesor universitar din Cluj.

Dar opera sa atât de binefăcătoare sufletelor s'a arătat în mult apreciată sa carte de rugăciuni: „Mângâierea creștinului“, compusă în ediție mai mare și mai mică populară, și ambele, mai ales cea de a doua, tipărită în mai multe ediții. Este răspândită și căutată și acum pretutindenea și mai ales în timpul războiului mondial o cereau mult soldații de pe câmpul de luptă și de prin spitale, înecat regretatul autor nu răzbea cu tiparul și pe lângă osteneală a mai făcut și mari jertfe materiale, împărțind și trimițând unde i-se cereau gratuit mii de exemplare.

Ca asesor conzistorial și defensor matrimonial încă a fost exemplar. Referatele și opiniunile lui, în chestii administrative mai ales, arătau nu numai o cunoștință temeinică a vieții noastre bisericești, ci și o hărnicie de muncă rară și o conștientozitate vrednică de cea mai mare laudă.

Aceste însușiri alese și pline de merite l-au învrednicit a fi ridicat la frumosoase demnități bisericești și i-au câștigat considerația mai marilor, dragostea confrăților preoți și stima credincioșilor și a tuturor cari l-au cunoscut în viață. Dovada acestora a fost numărul mare al aceluia, cari au venit să îi deie cinstea din urmă și să-l petreacă la lăcașul odihnei de veci.

Odihnească cu aleșii Domnului!

Dr. Iacob Radu.

Ziarele anunță, că o comisie din partea statului a mers la Belgrad să aranjeze la guvernul sârbesc înființarea unei episcopii pe seama Românilor ortodoksi din Sârbia. — Din punct de vedere național, lucrul ar fi de dorit, dar cunoscând șovinismul exagerat al ortodoxismului sârbesc tare ni-e teamă, că trimișii statului nostru nu vor găsi acolo inimi înțeleghătoare.

Știri mărunte.

Personale. Sf. Părinte Piu al XI-lea a numit de camerar papal pe păr. *Dr. Grigoriu Pop*, procuratorul bisericii noastre din Roma.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe d. *Eugen Gr. Bucur* de profesor la liceul de băeți din Blaj, pe păr. *Iacob Petean* de paroh la Stana (prot. Cluj), iar pe păr. *Aurel Adalinean* de adm. par. la Lupoia (prot. Dârgea).

Un proiect de salarizare a preoților. Prin proiectul de statut al funcționarilor publici, alcătuit de Societatea generală a acestora, clerului i-se recunosc următoarele lefuri: Preotul ajutor lei 900 lunar; preotul cu seminarul inferior 1000 lei lunar; preotul ajutor cu seminarul complet 1200 lei lunar; preotul cu seminarul complet 1400 lei lunar; preotul teolog ajutor 1600 lei lunar; preotul licențiat în teologie 2000 lei lunar. Protoiereii sunt provăzuți cu 2800 lei lunar. Preoții titulari, ne mai putând fi avansați, vor avea gradatie, adaus familiar, indemnizație de chirie și de localitate. Preoții ca și militarii, se încadrează în statut numai ca normă de salarizare și pensionare. Lor nu li-se pot aplica nici una din celelalte dispoziții ale statutului, cum ar fi în deosebi dispozițiile privitoare la numiri, la disciplină ș. a.

In amintirea lui Andreiu Bârseanu. Comitetul central al Asociațiunii a hotărât înființarea unui fond care să poarte numele regretatului său președinte, Andreiu Bârseanu, destinând pentru acest fond suma de 10,000 Lei. Cu aceeaș sumă a contribuit la acest fond și instituțiile noastre mai de seamă și lumea va trebui să semneze, pentru că celce poartă numele fondului o merită cu vârf și îndesat.

Locale. Măine, Dumineca a XIII-a după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Angustin Caliani*, directorul liceului de băeți.

— »Unirea Poporului« publică în numărul său din urmă »Scrisoarea unui părinte«, care se plânge de *neglijența primăriei și a consiliului nostru comunal* în ce privește mai ales luminatul și reglementarea cânilor, cari încep să devină o adevărată plagă a orașului nostru. Ne alăturăm și noi la aceste doleanțe, și gândindu-ne mai cu seamă la sosirea apropiată a elevilor de școală, cerem cu insistență să se ia măsurile de lipsă pentru înlăturarea acelor neajunsuri, pentru cari nu se cere decât puțină bunăvoință și poate un mai dezvoltat simț de datorie decât acela care pare a stăpâni în cercurile conducătoare ale comunei.

— »Reuniunea pompierilor« noștri aranjează pe ziua de mâine, Duminecă, o petrecere de vară în grădina din Veza. Inceputul la orele 16. Se poate intra pentru 10 Lei de persoană.

Un prietin a neamului nostru, păr. *Metodie Zavoral*, abatele călugărilor Premontratsi din Muntele Sion (lângă Praga) a implinit în 28 August c. 60 ani ai vieții. În cursul marelui războiu, mănăstirea pe care o conduce a fost o casă de tămbăuire și un sălaș de mângăiere pentru sute de bolnavi, între cari au ajuns și mulți dintre fiii neamului nostru. De dragul acestora și pentru a se putea apropia de sufletul lor, bunul păr. călugăr s'a pus pe lucru

și în scurtă vreme ne-a învățat limba, îndrăgind-o atât de mult, încât ajunsese pe urmă ca însuși să facă pe dascălul ei pentru atâția dintre feciorii noștri analfabeți. S'a găsit apoi prietin și tovarăș de gânduri cu vechea noastră simpatie, d. *Urban Iarack*, lucrând azi împreună pentru o cât mai mare apropiere sufletească a neamului lor de poporul nostru românesc. — Pentru frumoasele sentimente de prietinie sinceră ale acestui mare om de inimă, ne găsim și noi alături de ceice în ziua jubileului i-au dorit să ajungă înăa mulți ani în deplină sănătate.

Congresul presei române, ce era să se țină la 24 Sept. s'a amânat cu o lună pe zilele de 22—4 Octomvrie. Societățile inițial invitate precum și acelea cari au făcut ulterior demersuri spre a participa la acest prim congres al presei române, sunt stăruitor rugate a trimite comitetului organizator statutele lor împreună cu un tablou nominal despre toți membrii societății și ai comitetului conducător.

Adunarea generală a Asociațiunii. Cu o mică abatere dela data anunțată mai înainte, adunarea generală din acest an a Asociațiunii noastre sibieni se va ținea la Timișoara în zilele de 24—5 Septemvrie (Duminecă și Luni după S. Măria mică). Orașul acesta fruntaș al Banatului va fi din acest prilej terenul unor manifestații culturale din cele mai grandioase, așa că se prevede o afinență foarte mare. Atunci se va alege și noul președinte, care de astădată trebuie să fie un unit și e vorba să fie ales actualul vicepreședinte, I. Preasfințitul mitropolit Vasile al Blajului, iar în locul lui de vicepreședinte d. *Dr. Valeriu Branișce*, care în acest caz s'ar muta la Sibiu, la sediul Asociațiunii. — Anunțările pentru incartiruire sunt a se face la d. *Dr. Victor Mercea* avocat (Timișoara I. str. Eminescu 6).

† **Liviu Pașca**, student la silvicultură, unicul fiu al păr. *Victor Pașca* din Lăpușul unguresc, s'a stins la 26 August în anul 19 al etății. — Odihnească în pace!

Telefonul »Unirii«.

P. Arad. În numele comitetului de acțiune al soc. »Sf. Unire« Vă anunțăm, că aveți deplină libertate a lucra în sensul celor comunicate redactorului nostru. El vă chiar mulțamește pentru bunele gânduri și Vă urează, izbândă deplină.

Dr. B. Cluj. Veți fi citit de sigur articolul »Zile de umilire«, prin care d. *Dr. Sebastian Stanca*, asesorul conzistorului eparhiei ortodoxe dela Dvoastră solicită sprijinul preoției din protopopiatul ortodox al Sibiului spre a putea reconstrui — pe temeiul datelor păstrate eventual prin arhive, dar mai ales în tradiția locală — icoana zilelor de umilire de pe vremea episcopului Vasile Moga. E vorba de datele referitoare la vizitațiile canonice ale acestui episcop, cărui afirmative i-s'ar fi impus la denumire (1810), »să nu cuteze a desmănta pe uniți la cădere dela unire« și să nu se împotrivescă »creșterii și propagației religiei unite«, dar fiind vorba de »zile de umilire«, ar fi bine poate să amintim »zelosului« părinte asesor, ca apropos de episcopul Moga ar putea să adune »din tradiția locală« a Sibiului și date referitoare la o parte mult mai umilitoare a vremii acestui episcop ortodox de lubrică și tristă amintire. Din ele s'ar putea scoate lucruri foarte interesante, prin cari »Românii ortodoksi« — vorba articolului — s'ar

putea cu drept cuvânt »veseli« pentru zilele, în cari »au văzut rele«, cum spune psalmistul citat.

I. Sibiu. Da, am citit și noi observațiile pline de ură, cari însoțesc critica profesorului dela Cluj asupra cărții de istorie a bisericii noastre scrise de d. *I. Georgescu*. Dela sine nu spun nimic în merit și nici nu vor spune vre-odată, iar loviturile de copită în gol au înseamnă decât o recunoaștere indirectă a faptului, că lucrarea dlui *Georgescu* a lovit în plin, punându-se cu putere de-a curmezișul curentului păcătos care vrea să ne inee în apele pravoslaviei bizantine. — În vre-un număr apropiat ne vom ocupa poate și noi mai pe larg de această chestiune, care nu-i bine s'o lăsăm să adoarmă. Până atunci își va aduna poate și d. *M. Șeiceanu* (dela Șeica?) tot ce mai are de-a »spune în această materie.

Dr. R. Orade. Am mai spus-o și altădată și Vă rugăm și pe DVoastră să nu ne mai trimiteți manuscrise destinate și altor organe de publicitate.

Cunoscătorilor și amicilor, cari au binevoit a ne mângăia prin exprimarea de condoleanțe cu prilejul adormirii în Domnul a mult regretatului nostru soț, tată respective consăngean și afin *Aurel Marcu*, parohul Cutului, le aducem pe calea aceasta sinceră și profundă mulțămintă.

Blaj—Cut.

Jalnica familie.

Cazane de fier rachi

căldări de spălat, văpsit

:- și de tăbăcărie :-

în condițiunile celea mai favorabile

se găsec la

FRAȚII PAULINI,

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm siropitoare de vii și părți constructoare de metoda »Austrio și Wermoral«.

(16) 1 - 25

„KRISTÁLY“ — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

În Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

Cetiți și răspândiți :

„Unirea!“

Coalele de subscripție
ale societății de editură

Sfânta Unire

sunt a se retri-
mite până la ::

1 Septemvrie 1922.

Cum se vindecă Reumatismu
și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N.
Moldova

Ordinariatul Arhiepiscopesc — Blaj.

Nr. 3750— 1922.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 30 Sept. 1922 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan“.

Un (1) stipendiu de 240 Lei, destinat pentru tineri români gr.-cat., elevi la licee, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, școala normală, etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lasar Baldi“.

Un (1) stipendiu de 250 Lei, destinat pentru elevi la licee, români gr.-cat., din județul Clujului. Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte județe.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate, tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrudiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează. — Nu vor fi eschiși dela stipendii nici aceia cari învață măiestrii.

IV. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe anul 1921, preliminate în suma de 275 Lei, în senzul literilor fundamentale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vre-o școală. Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea.

V. Din fundațiunea „Crișan—Boeriu“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei, din fundațiunea familiară Crișan—Boeriu.

Indreptățiți la acest stipendiu sunt necondiționat și fără excepțiune copii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, și anume copii rămași după unchii repausați ai fundatorului: Alexandru Crișan, Ioan Crișan și Petru Boeriu și descendenții acelora, până plinesc 30 de ani.

Stipendiul se va conferi celor mai eminenți și mai vrednici din familiile numite, cari vor studia, fie la gimnaziu și la universitate, fie și la artele frumoase și tot felul de meserii; iar fetițele la școlile și institutele ecvivalente acelora, ca școala civilă de fete, ori la altă școală de fete superioară, ori institut de instrucțiune pentru lucru de mână femeiesc, economie de casă, sau altă meserie, ori calificatiune potrivită femeilor.

Concurenții au să producă extras de bottez din matricula bisericească, documente, prin cari să adeverească, că sunt dintre descendenții numiți de fundatorul și să dovedească și aceea, că unde studiază și respective cu care din ocupațiunile înșirate mai sus se cuprind.

VI. Din fundațiunea „Ioan Daniel—Dănuț de Fersig“.

Trei (3) stipendii de câte 300 Lei.

La aceste stipendii pot concurge studenți români gr.-cat. dela ori ce școală, sunt însă preferiți consăngenii fundatorului și numai în lipsa acestora se vor conferi altora.

VII. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru tineri ascultători la medicină, tehnică, ori la științele reale superioare militare.

Un (1) stipendiu de 200 Lei — destinat pentru un tinăr, care va intra în școala de cadeți.

Două (2) stipendii de câte 150 Lei, destinate pentru tineri români, cari vor cerceta clasele liceale ori reale din patrie.

Stipendiile din această fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români de religiunea gr.-cat. ori gr.-ort. din munții apuse ai Ardealului, din comunele Cămpeni, Bistra, Certege, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra de sus, Vidra de jos, Ponorel și Sohodol — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia Ioanette, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VIII. Din fundațiunea „Augustin Lăday“.

Stipendiile sunt destinate pentru tineri de naționalitate română și religiune gr.-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică, adevă s'au decis a face studii pe carierele acestea.

Stipendiile din această fundațiune fiind strâns atârătoare dela veniteile anuale ale fundațiunii, cari sunt supuse la fluctuațiuni, conferirea lor este legată de durata unui an școlastic.

Mărimea singuraticelor stipendii o va fixa Consistorul la timpul său.

IX. Din fundațiunea „Alexandru Micu“.

Un (1) stipendiu de 250 Lei, destinat pentru elevi sau eleve ale școlilor medii, comerciale, sau ale școlilor superioare de fete.

Consăngenii au preferință.

X. Din fundațiunea prepozitului „Ioan M Moldovanu“.

a) Un (1) stipendiu de 1000 Lei, pentru un student la studii academice și

b) Două (2) stipendii de câte 500 Lei, pentru studenți la școlile secundare de ori ce natură din Blaj.

La stipendiile acestea pot concurge fii de ai arhidiecezei gr.-cat de Alba-Iulia și Făgăraș; preferiți vor fi însă consăngenii fundatorului.

XI. Din fundațiunea „Partenie Moldovan“.

Un (1) stipendiu de 100 Lei, destinat pentru tineri români gr.-cat. dela orice școală, consăngenii cu fundatorul.

XII. Din fund. „Constantin Pappaloi“.

Un (1) stipendiu de 120 Lei, destinat pentru elevi dela ori ce școală. Preferință au consăngenii fundatorului, în locul prim cei născuți în Popfalău.

XIII. Din fund. „Dionisiu de Simon“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei, destinat pentru tineri, cari după absolvarea alor cel puțin 6 clase medii, vor studia agronomia. Preferință au rudeniile fundatorului.

XIV. Din fund. „Alexandru Șt. Șuluțiu“.

Un (1) stipendiu de 800 Lei, destinat pentru tineri, cari studiază drepturile sau medicina

Două (2) stipendii de câte 600 Lei, și

Două (2) stipendii de câte 500 Lei, destinate pentru tineri, cari studiază la vre-un in-

stitut: drepturile, tehnica, metalurgica, pedagogia, ori științele reale.

Două (2) stipendii de câte 300 Lei, destinate pentru studenți la licee în clasele superioare.

Două (2) stipendii: unul de 210 Lei, altul de 200 Lei, destinate pentru studenți la licee în clasele inferioare.

Dintre concurenți vor fi preferiți aceia cari vor dovedi, că sunt consăngenii cu fundatorul.

XV. Din fundațiunea „Iosif Tarța“.

Un (1) stipendiu de 70 Lei.

Consăngenii fundatorului, nepoții respective descendenții fraților și surorilor carnali ai dănsului, au preferință. Dacă nu se vor afla între concurenți neamuri de ale fundatorului vor fi luați în seamă și alți tineri.

XVI. Din fundațiunea „Vancea Cassa arhidiecezană“.

Un (1) stipendiu de 240 Lei, destinat pentru elevi dela preparandia gr.-cat. din Blaj și eventual și la altă preparandie gr.-cat.

La dobândirea stipendiului din această fundațiune au preferință rudeniile fundatorului, chiar și dacă ar fi născuți afară de arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș; dela străini însă să cere să fie fii ai acestei arhidieceze.

XVII. Din fundațiunea „George Vișa“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru studii superioare (academice). Consăngenii au preferință.

XVIII. Din fundațiunea „Ioan Moldovan din Uifalău“.

Un (1) stipendiu de 200 Lei, destinat pentru elevi din clasele primare, liceale și academice.

Consăngenii au preferință.

XIX. Din fundațiunea „Ioan Bob“.

Un (1) stipendiu de 120 Lei.

XX. Din fundațiunea „Petru Maior“.

Un (1) stipendiu de 60 Lei.

XXI. Din fund. „Dr. Simion Romontzai“.

Un (1) stipendiu de 630 Lei, și altul de 604 Lei, destinate pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură, precum și la academia montană și la cea comercială.

Două (2) stipendii de câte 200 Lei și unul de 150 Lei, destinate pentru elevi la licee.

La stipendiile din această fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

* * *

Concurenții la toate fundațiunile înșirate au să alătore la suplicele lor scrise și subscrise cu mâna proprie în limba română: *testimoniu școlastic în copie autentică, carte de botex, iar nu carte de naștere dela matriculantul civil, sub risicul de-a nu căpăta stipendiu*, atestat de paupertate, atestat medical, și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul, au să alătore atestat dela respectival oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datorii mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul școlar 1922/23, și să determine apriat suma și soiul stipendiului pentru care suplică. Petițiile cari nu vor corespunde cerințelor aci înșirate, precum și cele intrate după termen, nu vor fi luate în considerare.

Blaj din ședința consistorială ținută în 15 August 1922.

(15) 3 - 3